

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoCsp/17/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124349633
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2026:6124349633.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v spore žalobcu SPP-distribúcia, a. s., Bratislava, Plátennícka 19013/2, IČO: 35 910 739, zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Hanecom, Žilina, Dolné Rudiny 8, proti žalovanému A. B., narodenému XX. XXXXXXX XXXX, C. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Ondrejom Szilágyim, Lučenec, Dr. Vodú 2, o zaplatenie 8 807,51 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec z 24. apríla 2025 č. k. 12Csp/109/2024-293, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec z 24. apríla 2025 č. k. 12Csp/109/2024-293 vo výroku I. a v závislom výroku o trovách konania (II. výrok) p o t v r d z u j e.

II. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom z 24. apríla 2025 č. k. 12Csp/109/2024- 293 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) žalobu zamietol (I. výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %, v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o určení výšky trov konania (II. výrok). Zároveň súd prvej inštancie rozhodol, že učtáreň súdu prvej inštancie vráti žalobcovi preddavok na trovy dôkazu vo výške 100,- Eur záúčtovaný ako D-14, položka registra 6, rok 2025, po právoplatnosti rozsudku (III. výrok).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 8 807,51 Eur spolu so 6,25 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 8 975,10 Eur od 14. septembra 2022 do 7. decembra 2023 a 6,25 % ročného úroku z omeškania zo sumy 8 807,51 Eur od 8. decembra 2023 do zaplatenia titulom neoprávneného odberu zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 251/2012 Z. z.“ alebo „zákon o energetike“) na odbernom mieste: C. XX, nakoľko pri kontrole odberného miesta dňa 15. augusta 2022 zamestnanci žalobcu zistili, že žalovaný odoberá zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Žalobca žalovanému dňa 24. augusta 2022 vyúčtoval škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu za obdobie od 12. januára 2022 do 1. augusta 2022 vo výške 8 975,10 Eur, a to Vyúčtovaním č. XXXXXXXXXXX, splatným dňa 13. septembra 2022 podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (ďalej len „vyhláška č. 449/2012 Z. z.“), pričom žalovaný zaplatil jedine sumu 167,59 Eur dňa 18. decembra 2023. Podľa jeho názoru, keďže nie je dodávateľom zemného plynu a so žalovaným žiadnu zmluvu neuzatváral, preto predmetný spor nie je spotrebiteľský, ale občianskoprávny.

1.2. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu vydanému Okresným súdom v Banskej Bystrici v upomínacom konaní dňa 25. júla 2024 sp. zn. 10Up/1336/2024 uviedol, že pri rekonštrukcii fasády rodinného domu došlo dňa 1. augusta 2022 k odlúpeniu omietky priamo na plynomer, čím došlo k jeho poškodeniu s tým, že danú skutočnosť oznámil na poruchovú linku. Zamestnanci žalobcu prišli na odberné miesto (C. XX) až dňa 15. augusta 2022, resp. dva týždne po nahlásení incidentu zo strany žalovaného, pričom došlo z ich strany k výmene plynomera a spísania protokolu. Keďže podľa žalobcu k neoprávnenému odberu plynu malo dôjsť od 12. januára 2022, on nezodpovedá za prípadnú poruchu spotrebiča po výmene meradla dňa 11. januára 2022, o čom nemohol mať vedomosť. Podotkol, že pri výmene plynomeru v januári 2022 bola zavedená len jedna plomba na vstup plynomeru, čo vyplýva aj z montážneho listu žalobcu, pričom zo zápisu z 15. augusta 2022 vyplýva, že jedna plomba bola poškodená a druhá chýba. Zdôraznil, že dňa 1. augusta 2022 došlo k poškodeniu plynomeru, čo bolo z jeho strany obratom nahlásené, a preto nemohlo dochádzať k neoprávnenému odberu plynu od 12. januára 2022. Podotkol, že z jeho strany boli uhradené faktúry za spotrebu zemného plynu, pričom ani v jednom z predchádzajúcich období nebola spotreba plynu v takej výške, akú si žalobca uplatňoval voči nemu, t. j. vo výške 8 807,51 Eur (predtým žalobcom uvedená suma 6 282,57 Eur suma v jednom z listov po navrhovanej 30 % zľave) za sedemmesačné obdobie. V období od 12. januára 2022 do 1. augusta 2022 vykonal úhrady v prospech žalobcu v celkovej sume 490,-Eur (7 splátok po 70,-Eur), dňa 7. decembra 2023 uhradil sumu 167,59 Eur pozostávajúcu zo sumy 17,93 Eur za opravu plynomeru, sumy 12,44 Eur za overenie plynomeru a sumy 137,22 Eur za zabezpečenie neoprávneného odberu vrátane dopravy, preto nie je dôvod, aby bola táto suma bez bližšej špecifikácie započítaná na faktúru č. XXXXXXXXXXXX, t. j. na prvú splátku. Zdôraznil, že si pravidelne plnil svoju povinnosť a uhradil mesačné zálohové platby, ktorých výška sa pohybovala od 43,- Eur mesačne do 53,- Eur mesačne. V súčasnosti je zálohová platba vo výške 104,-Eur mesačne, ktorú si taktiež riadne a včas plní. Zároveň vzniesol námietku premičania, keďže odo dňa 12. januára 2022, resp. odo dňa kedy mal žalobca vedomosť o danej skutočnosti, že dochádza zo strany žalovaného k neoprávnenému odberu zemného plynu, uplynulo viac ako dva roky.

1.3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 100 ods. 1, § 101, § 106 ods. 1, 2, § 488 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 82 ods. 1 písm. c), d), § 82 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z..

1.4. Pokiaľ žalobca v žalobe poukázal na to, že nie je dodávateľom zemného plynu a so žalovaným žiadnu zmluvu neuzatváral, preto predmetný spor nie je spotrebiteľský, ale občianskoprávny, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 23. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/61/2021, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 3/2024, ktoré vychádzalo aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 9. marca 2021 sp. zn. III. ÚS 114/2020 (bod 49), podľa ktorého: „Pokiaľ je odberateľom spotrebiteľ podľa Občianskeho zákonníka, pričom jeho existujúce práva majú byť posilnené a zaručené, znamená to, že je nevyhnutné aj derivovaný vzťah medzi spotrebiteľom a prevádzkovateľom distribučnej siete (PDS) posudzovať optikou spotrebiteľského práva; do právneho vzťahu sa spotrebiteľ a PDS dostávajú len pre účely plnenia spotrebiteľskej zmluvy. Postavenie spotrebiteľa potom nemôže byť vo vzťahu k PDS vykladané v rozpore so spotrebiteľským právom. Inak by tento základný cieľ smernice vo vzťahu k spotrebiteľovi voči PDS nebol naplnený.“ Z uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný ako odberateľ plynu na základe zmluvy uzatvorenej s dodávateľom plynu má postavenie spotrebiteľa aj vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej siete, preto je tento spor spotrebiteľským.

1.5. V súvislosti s námietkou premičania vznesenou žalovaným súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa o skutočnostiach zistených na odbernom mieste a o neoprávnenom odbere zemného plynu dozvedel dňa 15. augusta 2022, čo je zrejmé aj zo Zápisu o vykonanej kontrole odberného miesta z 15. augusta 2022. Dňa 15. augusta 2022 začala plynúť subjektívna premičacia doba, ktorá by uplynula dňa 15. augusta 2024 a keďže žaloba bola na súd podaná dňa 18. júla 2024, žaloba bola podaná včas, a teda právo uplatnené žalobcom premičané nie je.

1.6. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobcom nebolo preukázané, že zo strany žalovaného došlo k úmyselnému a účelovému porušeniu plomby na meracom zariadení, a tým aj k neoprávnenému odberu zemného plynu. Podľa názoru súdu prvej inštancie nepostačovalo tvrdenie žalobcu, že v prípade žalovaného bolo zrejmé porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, a preto znalecký posudok nebol potrebný, čo súd prvej inštancie nemohol považovať za unesenie dôkazného bremena.

1.7. Súd prvej inštancie nemal v konaní preukázané, že by došlo k neoprávnenému odberu plynu, nakoľko meradlo ďalej meralo a fungovalo, ku dňu 15. augusta 2022, keď bola vykonaná kontrola odberného miesta na základe nahlásenia žalovaným dňa 1. augusta 2022, bol stav počítadla 1012 m³, pričom sa jednalo o spotrebu od 12. januára 2022, kedy bolo menené meradlo na plynomeri do 15.

augusta 2022. Súd prvej inštancie porovnal spotrebu plynu u žalovaného pred obdobím a po období, kedy malo dôjsť k údajnej škode, pričom spotreba zemného plynu u žalovaného pred neoprávneným odberom za obdobie od 9. decembra 2020 do 2. augusta 2021 bola 1219 m³, čo bolo necelých 8 mesiacov a za obdobie neoprávneného odberu od 12. januára 2022 do 15. augusta 2022, čo bolo cca 7 mesiacov, bol zistený odber 1012 m³. Následne po neoprávnenom odbere mal žalovaný spotrebu od 29. augusta 2022 do 11. augusta 2023 za necelých 12 mesiacov 1760 m³ a za obdobie od 12. augusta 2023 do 8. augusta 2024 cca 12 mesiacov 1634 m³. Z uvedeného je zrejmé, že spotreba u žalovaného bola približne rovnaká a ak aj bola poškodená overovacia značka meradla, tak meradlo plynomeru meralo spotrebu správne, čím žalobcovi žiadna škoda nevznikla. Nie je teda zrejmé, že by došlo k neoprávnenému odberu. Súd prvej inštancie mal za to, že zo strany žalobcu nebolo preukázané, že došlo k neprávnomu zaznamenávaniu odberu plynu, tak ako bolo konštatované so stavom počítadla 1012 m³ ku dňu 15. augusta 2022, kedy bol zistený neoprávnený odber zo strany žalovaného. Na žalobcovi bolo dôkazné bremeno, aby preukázal, že meradlo nesprávne, alebo vôbec nezaznamenalo odber plynu a taktiež na ňom bolo dôkazné bremeno preukázať, že bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii pred 1. augustom 2022, kedy žalovaný nahlásil poškodenie meradla pádom omietky a ním z rebríka.

1.8. Súd prvej inštancie podotkol, že skutková podstata neoprávneného odberu plynu definovaná v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike je z pohľadu druhu zodpovednosti objektívnou zodpovednosťou. To znamená, že na naplnenie skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu nie je potrebné, resp. nie je dôležité zaoberať sa otázkou, kto meradlo na odber plynu poškodil. Aj napriek kumulatívne splneniu predpokladov objektívnej zodpovednosti za škodu existuje však možnosť liberácie, teda zbavenia sa zodpovednosti za škodu. V prípade § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike môže liberácia nastať len v dvoch prípadoch, a to pokiaľ odberateľ preukáže, že poškodenie meradla spôsobila tretia osoba a druhý, ak k poškodeniu došlo mimo sféry zodpovednosti odberateľa. Žalovaný v priebehu celého konania tvrdil a aj preukazoval, že k poškodeniu meradla došlo dňa 1. augusta 2022 pri rekonštrukcii fasády rodinného domu, kedy došlo k odlúpeniu omietky priamo na plynomer, čím došlo k jeho poškodeniu a taktiež tým, že sám spadol z rebríka. Uvedenú skutočnosť ihneď nahlásil na poruchovú linku. Žiadne z ustanovení zákona o energetike aj napriek objektívnemu charakteru zodpovednosti za škodu ale nezabavuje žalobcu povinnosti preukázať, že mu vznikla škoda v dôsledku poškodenia plomby meradla.

1.8.1. Podľa názoru súdu prvej inštancie v posudzovanej veci boli splnené predpoklady pre liberáciu z objektívnej zodpovednosti za škodu pri neoprávnenom odbere plynu.

1.8.2. Protiprávnym úkonom je správanie, ktoré sa prieči právu. Úkon je protiprávny, ak ním bola porušená právna povinnosť vyplývajúca zo zákona, zmluvy, alebo inej právnej skutočnosti. Žalobca poukázal v žalobe na protiprávny stav ako na neoprávnený odber podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike a podľa súdu prvej inštancie sa nejedná o neoprávnený odber, nakoľko merač zaznamenával odber, a to skutočnú spotrebu plynu. Žalovaný preukázal, že odber plynu na odbernom mieste je v jednotlivých rokoch približne rovnaký a ak aj došlo k poškodeniu plomby, nedošlo k poškodeniu meradla na plynometri. Meradlo na plynometri meralo reálnu spotrebu, aj keď plomba bola poškodená. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovi ako dodávateľovi plynu nevznikla žiadna škoda a neexistuje žiaden dôvod, aby súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Nie sú naplnené všetky predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za škodu.

1.8.3. Ustanovenie § 82 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. predpokladá, že pri neoprávnenom odbere plynu určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, vzniká žalobcovi právo na náhradu skutočne vzniknutej škody, ak vznikla. Skutočnou škodou sa rozumie majetková ujma vyjadriteľná v peniazoch, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu žalobcu oproti majetkovému stavu pred škodnou udalosťou a ušlý zisk predstavuje zisk, ktorý by žalobca dosiahol, ak by nenastala škodová udalosť. V danom prípade by škoda predstavovala hodnotu zemného plynu, ktorý by žalovaný odobral z distribučnej siete žalobcu a ktorý by nebol v dôsledku zásahu do meradla týmto meradlom zaznamenaný vôbec, alebo by bol zaznamenaný nesprávne.

1.8.4. Poškodenie zabezpečovacej značky meradla síce znamená neoprávnený odber podľa predpokladov zákona o energetike, automaticky však neznamená, že došlo k demontáži číselníka meradla, a tým k jeho znefunkčneniu s následkom vzniku škody spočívajúcej v nezaznamenanom odbere plynu. Poškodenie plomby ešte neznamená, že k demontáži číselníka aj skutočne došlo a možnosť z toho vyplývajúca nepostačuje na záver, že týmto meradlom bola žalobcovi skutočne škoda aj spôsobená.

1.8.5. Bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že mu vznikla skutočná škoda, a teda, že žalovaný v dôsledku poškodenia plomby meradla odoberal zemný plyn v rozsahu, ktorý nebol týmto meradlom zaznamenaný. Aj pri objektívnom charaktere zodpovednosti za škodu nemožno akceptovať stav,

kedy by samotné poškodenie zabezpečenia meradla znamenalo nárok na náhradu škody bez náležitého preukázania, že týmto poškodením bola ovplyvnená samotná funkčnosť meradla. Objektívna zodpovednosť žalovaného vo vzťahu k neoprávnenému odberu plynu pri poškodení meradla sa neprenáša do roviny nároku na náhradu skutočnej škody, ktorej vznik musí byť žalobcom vždy preukázaný. Túto škodu nemožno bez ďalšieho nahradiť škodou určenou v zmysle vyhlášky č. 449/2012 Z. z., ktorej ustanovenia sa použijú len v prípade, ak nemožno skutočne vzniknutú škodu vyčíslieť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, čo v danom prípade bolo možné zistením, či meradlo bolo skutočne funkčné. Žalobca pritom v konaní netvrdil, že by žalovaný za odobratý zemný plyn riadne neplatil aj v období zisteného neoprávneného odberu, poukázal však na skutočnosť, že SPP (dodávateľ zemného plynu) potom, čo bol zistený neoprávnený odber, mu vyúčtoval nulovú spotrebu v rozhodnom období a vrátil mu zálohové platby. Všetky tieto okolnosti potom spochybňujú skutočnosť, že žalobca preukázal, že mu neoprávneným odberom zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie, vznikla škoda, čo v konečnom dôsledku znamená, že by nebol splnený jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Nepostačilo len na základe preukázania porušenia zabezpečovacieho zariadenia meradla formálne vykonať fiktívny odpočet v zmysle vyhlášky.

1.8.6. Súd prvej inštancie vychádzal aj z rozhodnutia najvyššieho súdu z 23. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/61/2021, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 3/2024.

1.9. Súd prvej inštancie podotkol, že najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/32/2018 (R 45/2019) zdôraznil povinnosť nahradiť skutočnú škodu (pozostávajúcu z hodnoty neoprávnene odobratého množstva zemného plynu, z nákladov na opravu poškodenej plomby a súvisiacich nákladov aj z nákladov, ktoré žalobca musí v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo) a len ak to nie je možné, škodu určenú výpočtom podľa vyhlášky na tento účel vydanéj.

1.10. Pokiaľ žalobca poukazoval v konaní na to, že v danom spore sa nejedná o spotrebiteľský spor a v prípade neoprávneného odberu s poškodeným zabezpečením meradla proti neoprávnenému odberu sa náhrada škody má posudzovať v zmysle vyhlášky č. 449/2012 Z. z., čo má vyplývať z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/283/2020, 1Obdo/32/2022, 5Cdo/25/2023, 4Obdo/39/2022, súd prvej inštancie uviedol, že v žalobcom uvedených rozhodnutiach najvyššieho súdu sa neriešila otázka, či ide o spotrebiteľský spor, naviac rozhodnutia sp. zn. 1Obdo/32/2022, 4Obdo/39/2022 sa týkali obchodno-právnych sporov, nie občiansko-právnych.

1.10.1. Čo sa týka postupu pri náhrade škody vyvolanej neoprávneným odberom s tým, že daný spor je spotrebiteľským, je potrebné vychádzať z rozhodnutia najvyššieho súdu z 23. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/61/2021 (zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 3/2024), ktorého právna veta znie: „Aj pri náhrade škody vyvolanej neoprávneným odberom plynu platí, že sa nahrádza v prvom rade skutočná škoda a škoda určená prepočtom podľa osobitného predpisu (Vyhlášky č. 449/2012 Z. z.) sa použije len v prípade, ak nemožno vyčíslieť vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov (§ 82 ods. 3 zákona o energetike), čo musí všeobecný súd náležite preskúmať a odôvodniť. Náhradný spôsob určenia výšky škody sa má čo najviac blížiť k náhrade len skutočne vzniknutej škody, preto aj v prípadoch určovania výšky škody podľa vyhlášky treba preukázať rozhodujúce okolnosti, z ktorých bude vyplývať predpokladaná škoda“.

1.11. Súd prvej inštancie podotkol, že spotrebiteľ (žalovaný) v danom konaní je slabšou stranou, a preto bolo na žalobcovi preukázať, že došlo k neoprávnenému odberu a že vznikla škoda tak ako ustanovuje § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie poukázal na to, že ďalším predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody na strane žalobcu. Žalobca tento vzťah žiadnym spôsobom nepreukázal a neodôvodnil. Žalobca nepreukázal vznik škody a nemôže preukázať ani príčinnú súvislosť medzi protiprávnym stavom a vznikom škody, a preto nie sú naplnené všetky predpoklady na vznik objektívnej zodpovednosti.

1.12. V konaní nebolo sporné, že žalobca zistil neoprávnený odber zemného plynu nie z vlastnej činnosti, ale na základe oznámenia tejto skutočnosti samotným žalovaným na jeho monitorovacie centrum (zákaznícku linku dňa 1. augusta 2022). Z výpovede svedka C. D. vyplynulo, že si presne nepamätá, niekedy pred 2 a 1/2 rokov, v auguste alebo v septembri išiel okolo rodinného domu žalovaného autom, ako náhodný okoloidúci, keď videl, ako žalovaný spadol z rebríka na plynomer, ktorý mal umiestnený na rodinnom dome. Keď to videl, tak zastal, cúvol a spýtal sa žalovaného, či sa mu niečo nestalo, na čo on povedal, že nie, že niečo sa ale muselo odtrhnúť, lebo cíti plyn a že zavolá nejakých plynárov, následne odišiel. To, že žalovaný vykonával práce na svojom rodinnom dome, na ktorom bol umiestnený plynomer, rekonštrukčné práce súvisiace s odstraňovaním starej omietky, vyplynulo aj z predložených fotografií tak zo strany žalobcu ako aj žalovaného.

1.12.1. Súd prvej inštancie výpoveď svedka C. D. nevyhodnotil ako nedôveryhodnú, pretože mal za to, že s odstupom času si vypočítaný svedok nepamätal presný dátum, kedy sa tomu tak stalo, so žalovaným nie je v žiadnom vzťahu, bol náhodný okoloidúci, ktorý však bezprostredne videl pád žalovaného na plynomer.

1.12.2. Čo sa týka poukázania žalobcu na výpoveď bývalého jeho zamestnanca - svedka E. C., že mu žalovaný mal núkať úplatok, z výpovede samotného svedka (č. I. 272) však táto skutočnosť nevyplývala, „svedok si len letmo spomína, že žalovaný sa mu snažil vnútiť nejakú úplatu v podobe nejakého alkoholického nápoja.“ Svedok podľa názoru súdu prvej inštancie nepotvrdil vyslovene, že mu žalovaný chcel dať nejakú úplatu, nakoľko si svedok E. C. spomínal na incident len „letmo“. Súd prvej inštancie zdôraznil, že na žalobcovi bolo dôkazné bremeno preukázať jeho tvrdenie, že v prípade žalovaného išlo o úmyselné poškodenie meradla, čo nie je možné spôsobiť pádom omietky na meradlo, pričom tieto tvrdenia len konštatoval bez toho, aby k tomuto predložil nejaké odborné vyjadrenie. Žalobca taktiež nepreukázal, že meradlo nesprávne zaznamenávalo, alebo nezaznamenávalo odber plynu, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii.

1.12.3. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že žalovaný sám úmyselne neporušil zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ale toto spôsobila omietka, ktorá spadla na plynomer z rodinného domu, resp. aj pád samotného žalovaného na plynomer. Tomuto zodpovedá aj zaznamenaná hodnota spotrebovaného zemného plynu zo strany žalovaného, ktorá bola zrejماً z fotografií a zaznamenaná aj žalobcom – 1012 m³, čo zodpovedalo priemernej spotrebe zemného plynu zo strany žalovaného aj z predchádzajúcich a nasledujúcich období, pričom s prihliadnutím aj na právny záver vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu z 23. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/61/2021 (zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 3/2024), súd prvej inštancie žalobu pre neunesenie dôkazného bremena žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

1.13. Keďže žalovaný bol v konaní úspešný, súd prvej inštancie mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) s tým, že o jej výške súd prvej inštancie rozhodne po právoplatnosti rozsudku osobitným uznesením (§ 262 ods. 1, 2 CSP).

1.14. Súd prvej inštancie rozhodol o vrátení preddavku na trovy dôkazu žalobcovi, ktorý bol zložený na základe uznesenia súdu prvej inštancie z 21. januára 2025 č. k. 12Csp/109/2024-207, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 22. januára 2025, vo výške 100, -Eur, nakoľko tento preddavok ostal nespotrebovaný.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, konkrétne do výroku I. a do závislého výroku o trovách konania (II. výrok) žalobca podal včas odvolanie.

2.1. Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP.

2.2. Uviedol, že on nemá žiadnu zákonnú povinnosť preukazovať úmyselné alebo účelové poškodenie plomby žalovaným, ako nad rámec zákona požadoval súd prvej inštancie. Zákonodarca za týmto účelom vytvoril inštitút objektívnej zodpovednosti, pričom je irelevantné, či porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii spôsobil žalovaný alebo tretia osoba. Posudzovanie porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii súdnym znalcom žalobca zaviedol nad rámec zákona. V prípadoch, v ktorých je zrejmé porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, je vyhotovovanie znaleckých posudkov potvrdzujúcich takéto zrejmé poškodenie nadbytočné, neefektívne a nevhodné a na preukázanie zániku platnosti overenia meradla takéto znalecké posudky nie sú potrebné. V prípade žalovaného bolo zrejmé porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (poškodená - otvorená prevádzková plomba, úplne odtrhnutý číselník od plynomera - stopy po páčení z ľavej strany, poškodená overovacia značka), preto znalecký posudok v tejto veci nebol potrebný.

2.3. Poukázal na to, že predchádzajúce priemerné ročné ani budúce ročné spotreby nie je možné použiť, a to najmä z dôvodu, že zmluvný odber sa riadi inými pravidlami ako neoprávnený odber, ktorý je nezákonný a pravidlá nemá ustanovené. Je úplne odlišná situácia, ak odberateľ odoberá zemný plyn meradlom, ktoré spĺňa zákonné kritériá, ako keď odoberá plyn meradlom, ktoré má poškodené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, keď nie je možné použiť údaj nameraný na číselníku meradla. V takom prípade ide o nameranú spotrebu a neoprávnený odberateľ môže odobrať neporovnateľne väčšie množstvo plynu, ako keď má spotrebu meranú. V tomto prípade nedokáže žiaden subjekt presne určiť reálnu spotrebu. Preto zákonodarca v osobitnom predpise (zákon o energetike a vyhláška č. 449/2012 Z. z.) určuje spôsob, ako sa takéto škoda vypočíta. Vyhláška č. 449/2012 Z. z. je záväzným právnym predpisom, pričom ustálená rozhodovacia súdna prax akceptuje výpočet škody podľa vyhlášky.

2.3.1. Zásah do meradla a porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii spôsobili, že meradlo v rozhodnom období nespĺňalo zákonné podmienky a automaticky stratilo platné overenie (zákon o metrológii). Z toho dôvodu údaje zaznamenané na číselníku nie sú spoľahlivým údajom, odber takýmto plynomerom je nezákonný a napĺňa skutkovú podstatu neoprávneného odberu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Na základe uvedeného nie je možné vyčíslenie skutočne vzniknutej škody, preto musí byť výška škody vypočítaná v zmysle vyhlášky č. 449/2012 Z. z..

2.3.2. V tejto súvislosti poukázal na uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/106/2020, sp. zn. 3Obdo/49/2019, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/49/2018.

2.4. Zdôraznil, že mu nevyplýva povinnosť preukazovať, či meradlo bolo funkčné alebo nie, prípadne či zaznamenávalo odber plynu, resp. kedy došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, nakoľko to ani nie je možné žiadnym spôsobom zistiť. Na základe toho zákonodarca umožňuje uplatniť si náhradu škody za neoprávnený odber od posledného fyzického odpočtu na odbernom mieste, maximálne rok späť od zistenia neoprávneného odberu. Úvahy súdu prvej inštancie sú nad rámec zákona a logicky by negovali zákonom určený postup. Zákonodarca definoval v § 82 ods. 1 písmeno d) zákona o energetike objektívnu zodpovednosť pri neoprávnenom odbere zemného plynu (viď uznesenie ústavného súdu z 30. novembra 2021 sp. zn. I. ÚS 457/2021, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/49/2019, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/106/2020, sp. zn. 3Obdo/51/2017).

2.5. Súd prvej inštancie vykonal liberáciu žalovaného z objektívnej zodpovednosti, pričom nevysvetli, ako táto liberácia mala byť preukázaná. Ďalej mal súd prvej inštancie preukázať, že k poškodeniu meradla došlo dňa 1. augusta 2022 pri rekonštrukcii fasády rodinného domu, kedy došlo k odlúpeniu omietky priamo na plynomer. Jemu nie je zrejmé, akým spôsobom súd prvej inštancie ustálil, že k poškodeniu došlo mimo sféry zodpovednosti odberateľa. Meradlo sa nachádzalo na odbernom mieste žalovaného, kde bolo nájdené v poškodenom stave s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Na základe uvedeného bolo meradlo neustále v sfére zodpovednosti odberateľa a práve odberateľ je zodpovedný za jeho poškodenie a porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a objektívne zodpovedný za neoprávnený odber takýmto meradlom. Ďalej poukázal na § 76 ods. 11 zákona o energetike.

2.6. V posudzovanej veci je jednoznačné, že nedošlo len k samotnému poškodeniu overovacej plomby, ale aj k poškodeniu krytu číselníka plynomera, kedy tento bol úplne odtrhnutý (viď napr. zápis z 15. augusta 2022). Na základe jasne viditeľných stôp po páčení je zrejmé, že kryt číselníka bol vypáčený. Okrem iného bola poškodená - otvorená aj prevádzková plomba, ktorá chráni plynomer pred neoprávnenou demontážou. Pri jej porušení mohol byť plynomer kedykoľvek demontovaný, aby nezaznamenával odber plynu a následne kedykoľvek namontovaný naspäť.

2.7. On v konaní poukázal na to, že nie je dodávateľom zemného plynu ani so žalovaným neuzatváral žiadnu zmluvu. On je prevádzkovateľom distribučnej siete a škoda mu vznikla odberom plynu meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii na základe osobitného zákonného predpisu.

2.8. Podotkol, že poškodením zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii dochádza nepochybne k zásahu do plynomeru a jeho súčastí. Ak je plomba (resp. zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii) na meradle poškodená, automaticky meradlo stratilo platnosť overenia a údaj z takéhoto meradla nie je možné použiť pre obchodné účely. Z dôvodu, že ide o objektívnu zodpovednosť žalovaného, jemu právny predpis neukladá povinnosť, aby v konaní preukazoval, či aj s číselníkom bolo reálne manipulované, pričom ani nemá reálnu možnosť takúto manipuláciu s číselníkom preukázať (pokiaľ by sa sám žalovaný nepriznal).

2.9. On v konaní preukázal príčinnú súvislosť medzi porušením zabezpečenia a vznikom škody na strane žalobcu. Žalovaný odoberal zemný plyn prostredníctvom meradla, ktoré malo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V takomto prípade mal žalovaný možnosť si kedykoľvek a v akomkoľvek rozsahu upravovať spotrebu na meradle podľa svojich vlastných predstáv, bez ohľadu na to, v akom množstve plyn reálne spotreboval. Navyše takýto odber nemožno považovať za legálny a v súlade so zákonom a z tohto dôvodu dodávateľ zemného plynu za rozhodné obdobie vyúčtoval nulovú spotrebu a vrátil zálohové platby.

2.9.1. Meradlo s poškodeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii automaticky stráca platné overenie. Odberom plynu takýmto meradlom mu vzniká škoda (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/49/2019).

2.10. Podotkol, že i z rozhodnutia najvyššieho súdu z 21. apríla 2022 sp. zn. 7Cdo/283/2020 vyplýva, že v prípade náhrady škody za neoprávnený odber meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii sa nejedná o spor s ochranou slabšej strany (viď i uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/39/2022).

2.10.1. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/61/2021, na ktorom súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, ohľadom povinnosti preukazovať skutočnú výšku škody a funkčnosť meradla, vychádza predovšetkým z prekonaných záverov ústavného súdu v náleze sp. zn. III. ÚS 114/2020 (viď rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 28Co/3/2024,

uznesenie najvyššieho súdu z 23. augusta 2023 sp. zn. 4Obdo/39/2022).

2.11. Keďže v posudzovanej veci malo meradlo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (otvorená prevádzková plomba, odtrhnutý číselník - stopy po páčení, poškodená overovacia značka), zásah do meradla a porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii spôsobili, že meradlo v rozhodnom období nespĺňalo zákonné podmienky a automaticky stratilo platné overenie, preto údaje zaznamenané na číselníku nie sú spoľahlivým údajom, odber takýmto plynomerom je nezákonný a napĺňa skutkovú podstatu neoprávneného odberu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, a tak nie je možné vyčíslenie skutočne vzniknutej škody a výška škody musí byť vypočítaná na základe vyhlášky č. 449/2012 Z. z. (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/106/2020).

2.12. Podotkol, že nie je mu zrejmé, prečo by mal tvrdiť, že žalovaný v rozhodnom období neuhradzoval zálohové platby za plyn dodávateľovi, keďže predmetom sporu nie sú dodávky plynu na odberné miesto žalovaného, ale porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a objektívna zodpovednosť z toho vyplývajúca.

2.13. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s tým, že na meradle žalovaného boli zistené stopy po páčení z ľavej strany krytu číselníka meradla. Poškodená - otvorená prevádzková plomba na vstupe. Meradlo bolo nájdené v stave bez krytu číselníka. Kryt číselníka bol odtrhnutý. Kryt číselníka sa nachádzal položený na plynomeri. Overovacia plomba bola osadená, ale v poškodenom stave. Na základe uvedených porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii mohol ktokoľvek a kedykoľvek upravovať spotrebu na číselníku podľa svojich predstáv. Uviedol, že prevádzkové plomby zabezpečujú plynomer proti jeho demontáži. Pri porušení prevádzkových plomb môže byť plynomer demontovaný za účelom, aby ním plyn nepretiekal. Následne je možné namontovať nelegálny obtok a tak neoprávnene odoberať plyn bez meradla. Uvedené poškodenia a porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (napr. stopy po páčení číselníka) nie je možné spôsobiť pádom žalovaného ani omietky na meradlo, ale je ich možné spôsobiť len páčidlom. Z uvedeného je zrejmé, že kryt číselníka meradla bol vypáčený účelovo. Všetky tieto skutočnosti sú zaznamenané v zápise, montážnom liste a vo fotodokumentácii z 15. augusta 2022. Súd prvej inštancie predmetné uvedené skutočnosti úplne ignoroval a len nekriticky prevzal ničím nepodložený záver o páde žalovaného a omietky, ktoré podľa súdu prvej inštancie spôsobili dané poškodenia. Aj svedok v konaní, ktorý mal údajne pád vidieť uviedol, že žiadnu omietku padať nevidel. Žalovaný tak zjavne účelovo nahlásil údajný pád na meradlo za účelom zbavenia sa objektívnej zodpovednosti.

2.14. Súd prvej inštancie sa v plnej miere stotožnil s výpoveďou svedka C. „D.“ a stotožnil sa aj s tvrdením, že k poškodeniu meradla došlo pádom omietky a žalovaného na meradlo, čo všetko daný svedok videl a výpoveď svedka považoval za plne vierohodnú. Žalovaný v konaní predložil čestné prehlásenie svedka C. „D.“ z 21. októbra 2024, v ktorom uviedol, že: „dňa 01.08.2022 bol svedkom nasledovnej udalosti: Pádu omietky a p. B. na plynomer rodinného domu na Brezničke a jeho následné poškodenie.“ Svedok C. „D.“ vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 1. apríla 2025 nevedel uviesť presný dátum udalosti, napriek tomu, že v čestnom prehlásení uviedol konkrétny dátum. Svedok ďalej uviedol, že „neviem presný dátum, či to bol koniec augusta alebo začiatok septembra. Nevieť presne či to bolo 30teho alebo prvého, odhadol som to. že to bolo asi 01.08., lebo mali ísť deti do školy“. Už z uvedeného je zrejmé, že svedok nevedel, kedy k udalosti došlo a celú udalosť pravdepodobne vôbec nevidel. V čestnom prehlásení svedok uviedol dátum 1. augusta 2022, následne na pojednávaní koniec augusta a začiatok septembra, čo odôvodnil tým, že mali ísť deti do školy. Každý človek s priemernými vedomosťami vie, že deti idú do školy na začiatku septembra. Sám súd prvej inštancie svedkovi položil otázku, či svedok videl spadnúť aj omietku, keďže to potvrdil v čestnom prehlásení. Na danú otázku svedok odpovedal, že: „Videl som pána B. spadnúť na plynomer, a či aj omietka spadla, to neviem“. Svedok si preto v čestnom prehlásení a aj na pojednávaní zjavne vymýšľal a uvádzal nepravdivé skutočnosti. Nakoniec vyplynulo, že svedok vôbec nevidel pád omietky. Žalobcovi preto nie je zrejmé, na základe akých dôkazov sa súd prvej inštancie stotožnil s ničím nepodloženým tvrdením o poškodení meradla pádom omietky. Z uvedených skutočnosti jednoznačne vyplýva nevierohodnosť svedka, jeho čestného prehlásenia a jeho výpovede na pojednávaní.

2.14.1. Svedok E. C., ktorý vykonal kontrolu odberného miesta a výmenu meradla na odbernom mieste žalovaného dňa 15. augusta 2022 vo svojej listinnej odpovedi na otázky súdu prvej inštancie potvrdil, že žalovaný sa mu snažil vnútiť nejakú úplatu v podobe alkoholického nápoja. Uvedené len svedčí o

tom, že žalovaný sa usiloval kontrolóra istým spôsobom podplatiť so snahou zbaviť sa svojej objektívnej zodpovednosti.

2.15. Podľa jeho názoru, ak žalovaný vedel, že sa blíži deň fyzického odpočtu (2. augusta), kedy je možné odhaliť poškodenie plynomera alebo jeho zabezpečenia, mohol účelovo deň predtým nahlásiť poškodenie plynomera „spadnutím omietky a jeho“ na plynomer, aby vysvetlil poškodenie plynomera a jeho zabezpečení.

2.16. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v plnom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania vo výške 100%, resp. aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že považuje rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu za správny. Súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, správne vyhodnotil vykonané dôkazy, dospel k správnym skutkovým zisteniam, správne posúdil vec po právnej stránke a rozhodol vo veci samej v súlade so zákonom.

3.1. Uviedol, že odvolanie žalobcu neobsahuje žiadnu argumentáciu, s ktorou by sa už súd prvej inštancie nevysporiadal, žalobca sa opakovane odvoláva niekoľkokrát na tú istú judikatúru najvyšších súdnych autorít, ktorou sa súd prvej inštancie už zaoberal a neaplikoval na predmetnú právnu vec, nakoľko sa jedná o spotrebiteľský spor.

3.2. Podľa jeho názoru k naplneniu objektívnej zodpovednosti za škodu by z jeho strany muselo dôjsť ku konkrétnemu protiprávnemu úkonu spočívajúcemu v odoberaní zemného plynu meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Meradlo síce malo porušené zabezpečenie, ale nie z dôvodu protiprávneho úkonu, resp. neoprávnene; manipulácie za účelom odoberania neoprávneného zemného plynu, ale práve naopak z dôvodu incidentu, ktorý sa uskutočnil dňa 1. augusta 2022, a to pádom omietky, resp. aj jeho na plynomer, čo bezodkladne nahlásil na monitorovacie centrum žalobcu.

3.3. Zdôraznil, že sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa s dôrazom na fakt, že sa nachádza v postavení spotrebiteľa, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v jeho právach v porovnaní s právami žalobcu, a preto bolo a je nutné vyhodnocovať prípad optikou spotrebiteľského práva. Rovnako bolo potrebné zabezpečiť znalecké dokazovanie, nakoľko v zápise zo dňa 15. augusta 2024 je uvedené aj to, že číselník je „odklopený – odtrhnutý“ a slovo „fasáda“, čo v montážnom liste z 15. augusta 2024 už účelovo zamestnanec žalobcu vynechal slová.

3.3.1. Na žalobcu bolo dôkazné bremeno o preukázaní nesprávneho zaznamenávania odberu plynu a porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii pred 1. augusta 2022. V ustanoveniach zákona o energetike aj napriek zakotvanej objektívnej zodpovednosti za škodu žalobcu nie je zbavený svojej povinnosti preukázať, že mu škoda vznikla v dôsledku poškodenia plomby meradla.

3.4. Súd prvej inštancie sa zaoberal ustálenou rozhodovacou praxou, na ktorú žalobca poukazoval počas konania, čo nie je pravdou, nakoľko súd prvej inštancie na tieto reagoval (viď odseky 76. a 77. rozsudku súdu prvej inštancie), pričom odôvodnil, z akého dôvodu sa uvedený právny vzťah a predmetná právna vec posudzovala podľa spotrebiteľského práva. Súd prvej inštancie sa teda opieral o zákonné ustanovenia a vychádzal aj z judikatúry najvyšších súdnych autorít.

3.5. Žalobca tvrdil, že on zjavne účelovo nahlásil údajný pád na meradlo za účelom zbavenia sa objektívnej zodpovednosti a zároveň spochybňoval dôveryhodnosť svedka navrhnutého z jeho strany. Uviedol, že on nerozumie, akým spôsobom vyvodil účelovosť nahlásenia jeho pádu na meradlo, nakoľko daný pád videl aj svedok, ktorý vypovedal pred súdom a o jeho dôveryhodnosti a výpovedi sa súd prvej inštancie vyjadril v odsekoch 78. a 79. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

3.6. Podotkol, že žalobca najprv uvádzal, že svedok žalobcu (zamestnanec SPP, a.s.) tvrdil, že sa ho on snažil podplatiť a na pojednávaní svedok uviedol, že si „letmo“ spomína na úplatu v podobe alkoholického nápoja. On akékoľvek úplatky poprel a popiera.

3.6.1. Je však rozdiel medzi podplatením a letným spomenutím si na úplatok v podobe alkoholického nápoja. Konštatoval, že žalobcom navrhnutý svedok bol osobou v pracovnoprávnom vzťahu k žalobcovi, čo môže spochybňovať jeho objektivitu a vierohodnosť výpovede.

3.7. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a uložil žalobcovi nahradiť mu trovy prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalovaný podal vyjadrenie k jeho odvolaniu po uplynutí lehoty.

4.1. Zopakoval, že s prihliadnutím na ním uvedenú judikatúru sa nejedná o spotrebiteľský spor.

4.2. V konaní bolo preukázané a ani medzi stranami nebolo sporné, že meradlo malo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a na odbernom mieste žalovaného dochádzalo k odberu plynu takýmto meradlom. Samotný odber plynu meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii je protiprávnym úkonom a napíňa skutkovú podstatu neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z., pričom sa aplikuje inštitút objektívnej zodpovednosti odberateľa, preto preukázanie zavinenia ani preukazovanie funkčnosti meradla sa nevyžaduje, čo potvrdila aj ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

4.2.1. V konaní bolo preukázané, že poškodenia meradla žalovaného nemohlo vzniknúť spôsobom uvedeným žalovaným. Na meradle boli zistené stopy po páčení predmetom z ľavej strany, čo jasne zachytávajú ním predložené fotografie, a teda poškodenie meradla a porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii mohlo byť spôsobené jedine úmyselne.

4.3. Zopakoval, že vzťah medzi ním a žalovaným nie je vzťahom spotrebiteľským, keďže nie je dodávateľ zemného plynu, ale prevádzkovateľ distribučnej siete a so žalovaným žiadnu zmluvu neuzatváral. Spotrebiteľský vzťah nemôže byť ani nepriamo odvodený od zmluvného vzťahu s dodávateľom plynu, nakoľko v posudzovanej veci ide o neoprávnený odber, ktorý je nelegálny a nie je žiadnym spôsobom regulovaný ani viazaný na platnú zmluvu s dodávateľom. Právnym titulom jeho pohľadávky voči žalovanému je neoprávnený odber zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z., a preto ide o tzv. „bežný“ občianskoprávny spor, nie spotrebiteľský.

4.4. Žalovaný sa podľa jeho názoru usiluje navodiť dojem, že jeho zamestnanec účelovo vynechal slovo „fasáda“ v montážnom liste z 15. augusta 2022, avšak nepostačí niečo len účelovo tvrdiť, ale žalovaný musí svoje tvrdenia preukázať, nakoľko dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalovaného. Žalovaný vlastnoručne podpísal montážny list a taktiež aj zápis z 15. augusta 2022, čím potvrdil pravdivosť údajov ňom uvedených.

4.5. Žalovaný ignoruje ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu SR, ktorá explicitne hovorí o tom, že v prípade porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je irelevantné, či meradlo zaznamenávalo, resp. nezaznamenávalo odber plynu, teda či bolo funkčné alebo nefunkčné. Jemu zo žiadneho zákona nevyplýva povinnosť preukazovať funkčnosť takéhoto meradla.

4.6. Podľa jeho názoru žalovaný účelovo nahlásil údajný pád na meradlo za účelom zbavenia sa objektívnej zodpovednosti práve z dôvodu, že poškodenia meradla (porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii) nemohol žiadnym spôsobom spôsobiť pád žalovaného na meradlo. Žalovaný mal zabezpečiť meradlo tak, aby nedošlo k poškodeniu meradla, a teda so nesplnil všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa Občianskeho zákonníka, ani konkrétnu zákonnú povinnosť podľa zákona o energetike.

4.7. Uviedol, že k vierohodnosti žalovaným navrhnutého svedka a jeho čestného prehlásenia sa podrobne vyjadril v podanom odvolaní, ktorý uviedol, že žiadnu omietku padať nevidel, napriek tomu, že v čestnom prehlásení uviedol opačne.

4.8. Jeho svedok vo svojej listinnej výpovedi potvrdil, že žalovaný sa mu snažil vnútiť nejakú úplatu v podobe alkoholického nápoja. Je irelevantné, v akej konkrétnej podobe sa žalovaný pokúšal kontrolóra podplatiť. Pokiaľ žalovaný namieta vierohodnosť predmetného svedka z dôvodu jeho zamestnaneckého pomeru s ním, podotkol, že svedok počas podania svojej výpovede už nebol v žiadnom zamestnaneckom pomere ani v inom vzťahu s ním, preto nie je možné spochybňovať výpoveď svedka na základe zamestnaneckého pomeru k žalobcovi

5. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že požiadal súd prvej inštancie o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia k odvolaniu o tri dni pred uplynutím súdom prvej určenej lehoty (dňa 16. júna 2025), pričom vyjadrenie k odvolaniu doručil súdu prvej dňa 18. júna 2025.

5.1. Kategoricke sa ohradil voči akýmkoľvek tvrdeniam žalobcu týkajúcim sa vnucovania akejkoľvek formy úplatku svedkovi žalobcu. Všetky jeho konania v predmetnej veci boli a sú plne v súlade s platnými právnymi predpismi a etickými normami. Akékoľvek náznaky alebo priame obvinenia z korupčného správania sú zo strany svedka žalobcu vnímané ako vážne poškodzovanie dobrého mena.

5.2. K ďalším skutočnostiam a argumentom žalobcu poukázal na jeho vyjadrenie k odvolaniu.

6. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací podľa § 34 CSP, vec preskúmal v medziach daných § 379 CSP a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (I. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (II. výrok) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

9. Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu prvej inštancie je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvej inštancie je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty žalobcu v odvolaní.

10. Predmetom sporu je náhrada škody vo výške 8 807,51 Eur s príslušenstvom za neoprávnený odber plynu žalovaným za obdobie 12. januára 2022 do 1. augusta 2022 podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike.

11. Z odvolacích námietok žalobcu vyplýva, že žalobca mal za to, že súd prvej inštancie sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v ktorej je otázka predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu ustálená vyriešená tak, že pre vznik zodpovednosti za škodu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike postačuje, ak je preukázané, že došlo k neoprávnenému zásahu do určeného meradla a že odberateľ v rozhodnom období odoberal prostredníctvom takéhoto meradla plyn. Žalobca mal za to, že v konaní nebolo potrebné preukazovať vznik škody, lebo táto vzniká prevádzkovateľovi distribučnej sústavy už samotným odberom plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom výšku takejto škody je potrebné určiť spôsobom ustanoveným zákonom, a to za použitia vyhlášky č. 449/2012 Z. z.. V danom prípade neprichádzala do úvahy aplikácia záverov nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 114/2020, ktorý považoval za exces v rozhodovacej praxi ústavného súdu (viď uznesenie ústavného súdu sp. zn. I.ÚS 457/2021) s tým, že žalobca poukázal na rozhodovacia prax najvyššieho súdu v obchodnoprávných veciach (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/106/2020, 3Obdo/49/2019, 3Obdo/49/2018, 4Cdo/106/2020, 7Cdo/283/2020, 1Obdo/32/2022 atď.), ktorá sa ustálila v názore, že pri neoprávnenom odbere plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je daná objektívna zodpovednosť odberateľa plynu. Odberateľ plynu zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom je irelevantné, kto porušenie zabezpečenia spôsobil (sám odberateľ alebo niekto iný). Preto ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (dopustil sa neoprávneného odberu plynu), vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť vzniknutú škodu vrátane ušlého zisku. Žalobca mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil postavenie žalovaného (fyzickej osoby) ako spotrebiteľa

12. Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanej veci súd prvej inštancie správne posúdil postavenie žalovaného (fyzickej osoby) ako spotrebiteľa vychádzajúc z rozsudku najvyššieho súdu z 23. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/61/2021, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 26/2024, podľa ktorého: „Ak je odberateľom plynu na základe zmluvy uzatvorenej s dodávateľom plynu fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení tejto spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, potom má táto fyzická osoba postavenie spotrebiteľa aj vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej siete.“

12.1. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu z 23. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/61/2021 ďalej vyplýva: „10. Dovolací súd aplikujúc ustanovenie § 124 CSP posudzoval dovolanie podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) dospel k záveru, že žalobca za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, považoval v prvom rade otázku, či má žalovaná ako odberateľ plynu na základe zmluvy uzatvorenej s dodávateľom plynu postavenie spotrebiteľa aj vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej siete. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a jej riešenie predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolací súd konštatuje, že takto nastolená právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. 11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. 12. Dovolateľ pri argumentácii, že nie je ako distribútor plynu v nijakom zmluvnom vzťahu so žalovanou, v dôsledku čoho táto nemôže mať postavenie spotrebiteľa, vychádzal z definície týchto pojmov zakotvených v § 52 ods. 3 a ods. 4 Občianskeho zákonníka. Pojem distribúcia plynu definuje zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike účinný od 01. 09. 2012 v § 2, časti c) bode 4 ako dopravu plynu distribučnou sieťou na účel jeho dopravy odberateľom plynu, pojem odberné miesto v bode 11 ako miesto odberu plynu vybavené určeným meradlom, pojem dodávka plynu v bode 12 ako predaj plynu vrátane ďalšieho predaja, ako aj predaj skvapalneného zemného plynu odberateľom. V § 15 ods. 3 táto právna úprava stanovuje, že účastníkom trhu s plynom je a) výrobca plynu, b) prevádzkovateľ prepravnej siete, c) prevádzkovateľ distribučnej siete, d) prevádzkovateľ zásobníka, e) dodávateľ plynu, f) odberateľ plynu. Podľa § 17 zákona o energetike nazvaného ako Ochrana odberateľa elektriny, odberateľa plynu a univerzálna služba odberateľ plynu v domácnosti okrem práv na ochranu spotrebiteľa podľa osobitných predpisov má právo pri dodávke plynu uzatvoriť s dodávateľom plynu zmluvu o združenej dodávke plynu, keď pojem univerzálna služba definuje § 2 písm. a) bod 14 aj ako službu pre odberateľov plynu v domácnosti, ktorú poskytuje dodávateľ plynu na základe zmluvy o združenej dodávke plynu, a ktorá zahŕňa súčasne distribúciu plynu a dodávku plynu a prevzatie zodpovednosti za odchýlku, v ustanovenej kvalite za primerané, jednoducho a jasne porovnateľné, transparentné a nediskriminačné ceny. 13. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 114/2020 zo dňa 09.03.2021 (v bode 49) poukázal na potrebu zohľadnenia skutočnosti, že odberatelia plynu v domácnostiach majú zároveň postavenie spotrebiteľov, ktorému by mal zodpovedať aj ich vzťah k PDS (prevádzkovateľom distribučnej siete, pozn. dovolacieho súdu), ktorý je od základného vzťahu k dodávateľovi plynu odvodzovaný. Ústavný súd vysvetlil, že „Rozštiepenie dodávky plynu a distribúcie plynu bolo v zmysle prvého odôvodnenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES (ďalej len „smernica“) vedené zámerom ponúknuť všetkým „odberateľom“ (pojem spotrebiteľ v smernici v tomto kontexte nezodpovedá slovenskej právnej úprave; kde to kontext vyžaduje, pri citácii smernice bude ústavný súd používať adekvátny pojem v úvodzovkách) v Európskej únii, či ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, konkurenčné ceny a vyššie štandardy služieb. Snahou bolo otvorenie trhu, ktorý umožňuje všetkým odberateľom slobodný výber svojich dodávateľov a všetkým dodávateľom slobodu zásobovať svojich odberateľov (tretie odôvodnenie smernice). Účinné oddelenie sietí od dodávateľských činností (tzv. unbundling) preto bolo vyvolané potrebou zabezpečiť splnenie týchto cieľov; nie zhoršiť postavenie spotrebiteľov (tentoraz vo význame spotrebiteľov ako slabšej strany). Vyplýva to aj z výslovne formulovaného odôvodnenia č. 48 smernice, v zmysle ktorého záujmy „odberateľov“ by mali byť stredobodom tejto smernice a kvalita služieb by mala byť ústrednou zodpovednosťou plynárenských podnikov. Musia sa posilniť a zaručiť existujúce práva „odberateľov“, pričom by mali byť transparentnejšie. Ochrana „odberateľa“ by mala zabezpečiť, aby všetci „odberatelia“ v širšom meradle Spoločenstva mali úžitok z konkurenčného trhu. Členské štáty alebo, ak tak ustanoví členský štát, regulačné orgány by mali presadzovať práva „odberateľov“. V bode 50 tohto nálezu ústavný súd uviedol, že pred unbundlingom dodávku a distribúciu plynu odberateľom zabezpečoval jeden a ten istý subjekt a vo vzťahu k spotrebiteľom išlo o spotrebiteľskú zmluvu, po unbundlingu sa distribúcia plynu oddelila. Spotrebiteľia uzatvárajú s dodávateľmi plynu najčastejšie zmluvu o združenej dodávke plynu, z čoho je podstatné vyabstrahovať, že plnením cieľov smernice nemajú byť oslabené existujúce práva

odberateľov. Ústavný súd akcentuje: „Pokiaľ je odberateľom spotrebiteľ podľa Občianskeho zákonníka, pričom jeho existujúce práva majú byť posilnené a zaručené, znamená to, že je nevyhnutné aj derivovaný vzťah medzi spotrebiteľom a PDS posudzovať optikou spotrebiteľského práva; do právneho vzťahu sa spotrebiteľ a PDS dostávajú len pre účely plnenia spotrebiteľskej zmluvy. Postavenie spotrebiteľa potom nemôže byť vo vzťahu k PDS vykladané v rozpore so spotrebiteľským právom. Inak by tento základný cieľ smernice vo vzťahu k spotrebiteľovi voči PDS nebol naplnený.“ 14. Na základe zhora uvedeného, vychádzajúc zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižších inšancií, z formulácie a odôvodnenia dovolateľom nastolenej právnej otázky, dovolací súd uzatvára, že okresný aj krajský súd otázku, či má žalovaná ako odberateľ plynu na základe zmluvy uzatvorenej s dodávateľom plynu postavenie spotrebiteľa aj vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej siete, odpovedali správne. Dovolanie je preto v tejto časti nedôvodné a dovolací súd ho podľa § 448 CSP zamietol.“

12.2. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1. januára 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, treba do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31. decembra 1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 - 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. (viď uznesenie najvyššieho súdu z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo 29/2017, R 71/2018).

12.3. V posudzovanej veci bolo nesporné, že žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete si uplatnil žalobný nárok titulom neoprávneného odberu plynu voči žalovanému, t. j. fyzickej osobe, ktorá bola odberateľom plynu na základe zmluvy uzatvorenej s dodávateľom plynu, ktorá pri uzatváraní a plnení tejto spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, preto žalovaný (fyzická osoba) má postavenie spotrebiteľa aj vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej siete.

13. Z uznesenia najvyššieho súdu z 15. apríla 2025 sp. zn. 9Cdo/17/2024 vyplýva: ...(..) 47. Najvyšší súd v sporoch z neoprávneného odberu plynu medzi dvoma právnickými osobami stabilne zastáva názor, že pri neoprávnenom odbere plynu s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, škoda vzniká samotným odberom plynu, a že údaje z takéhoto meradla nie sú objektívnym a spoľahlivým podkladom pre vyčíslenie skutočne vzniknutej škody, preto treba pri jej vyčíslení použiť spôsob ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom (závery publikované aj ako právna veta k rozhodnutiu 5Obdo/32/2018 - R 45/2019). Takýto spôsob výpočtu výšky škody sa však použije až vtedy, keď skutočnú škodu nie je možné určiť inými relevantnými prostriedkami. Rozhodovacia prax zdôrazňuje povinnosť nahradiť skutočnú škodu (pozostávajúcu z hodnoty neoprávnene odobratého množstva zemného plynu, z nákladov na opravu poškodenej plomby a súvisiacich nákladov aj z nákladov, ktoré žalobca musí v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo) a len ak to nie je možné, škodu určenú výpočtom podľa vyhlášky na tento účel vydanéj. Na publikované rozhodnutie v tomto smere nadviazali aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. uznesenie z 26. septembra 2019 sp. zn. 3Obdo/49/2019, uznesenie z 20. augusta 2020 sp. zn. 3Obdo/43/2020, uznesenie z 21. januára 2021 sp. zn. 4Cdo/181/2020, uznesenie z 29. januára 2021 sp. zn. 4Obdo/59/2020, uznesenie z 29. júna 2021 sp. zn. 4Cdo/106/2020, či uznesenie z 26. júla 2023 sp. zn. 1Obdo/32/2022.“....

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že v posudzovanej veci sa nejedná o problematiku neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike medzi dvoma podnikateľskými subjektami,

teda obchodnoprávny spor, ale medzi podnikateľským subjektom (žalobcom) a spotrebiteľom, teda ide o civilnoprávny spor,

14.1. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie postupoval v súlade s rozsudkom najvyššieho súdu z 23. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/61/2021, publikovaným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 26/2024, z ktorého odôvodnenia (viď odseky 15. až 22.) vyplýva: ...(..) 15. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu zakotvenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ v súhrne namietal, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku objektívneho charakteru zodpovednosti žalovanej za škodu, otázku možnosti zbavenia sa objektívnej zodpovednosti za škodu a za poškodenie zabezpečovacej značky meradla plynu a otázku, či je dôkaznou povinnosťou poškodeného preukázať, že mu vznikla skutočná škoda, ktorú spojil s otázkou, či škodu možno nahradiť škodou určenou podľa vyhlášky (v podrobnostiach viď body 3.2. až 3.5. tohto rozsudku). Súdom nižších inštancií tiež vytkol zámennú skutkovú podstatu neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) so skutkovou podstatou podľa § 82 ods. 1 písm. c) zákona o energetike. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odklonil pri riešení dovolateľom nastolených právnych otázok, označil rozhodnutia sp. zn. 3Obdo/51/2017, 5Obdo/32/2018, 3Obdo/49/2019 najvyššieho súdu a rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/102/2019 a 31Cob/36/2018. 16. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Obdo/51/2017 v obchodnoprávnom spore posudzoval právnu otázku predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu a otázku povahy zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu. S odkazom na uznesenia najvyššieho súdu z 27.10.2009 sp. zn. 1Cdo/107/2008, z 28.10.2009 sp. zn. 4Cdo/30/2009 a z 12.03.2015 sp. zn. 3Cdo/99/2012 dospel k záveru, že odberateľ plynu je podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike zodpovedný za neoprávnený odber plynu, meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu je objektívna a je daná, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (t. j. dopustil sa neoprávneného odberu plynu), vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť dodávateľovi plynu vzniknutú škodu vrátane ušlého zisku. Za protiprávny úkon ako jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu zákon (§ 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike) považuje neoprávnený odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V takom prípade je v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike rozhodujúce samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle. Pritom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu, čo je spolu so zavineným konaním odberateľa plynu podstatné pre naplnenie skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. c) zákona o energetike. 17. V právnej vete rozhodnutia publikovaného pod č. R 45/2019 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 5Obdo/32/2018) najvyšší súd (posudzujúc spor z neoprávneného odberu plynu medzi dvomi právnickými osobami) konštatoval, že: „Pri neoprávnenom odbere plynu s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, škoda vzniká samotným odberom plynu. Údaje z takéhoto meradla nie sú objektívnym a spoľahlivým podkladom pre vyčíslenie skutočne vzniknutej škody, preto treba pri jej vyčíslení použiť spôsob ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom.“ Najvyšší súd v dôvodoch uviedol, že: „Škodou, ktorú je prevádzkovateľ distribučnej siete oprávnený vymáhať, je škoda skutočná, t. j. spočívajúca v odstránení protizákonného stavu (oprava poškodenej plomby a súvisiace náklady), hodnota neoprávnene odobratého množstva zemného plynu, ako aj v nákladoch, ktoré žalobca musí v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo. Pre prípad, kedy skutočnú škodu nie je možné určiť inými relevantnými prostriedkami, zákon splnomocnil príslušné ministerstvo, aby všeobecne záväzným predpisom určilo náhradný spôsob výpočtu výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, a to vydalo vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 155/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Pre určenie skutočne spôsobenej škody v zmysle množstva odobratého plynu v prípade neoprávnených odberov plynu by prevádzkovateľ distribučnej siete, z ktorej bol plyn neoprávnene odobratý, musel poznať presné množstvo takto odobratého zemného plynu. Podľa § 19 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov je možné určené meradlá používať na daný účel len ak majú platné overenie, ak sa toto vyžaduje, teda záväzný (jednoznačný) údaj o spotrebe môže poskytnúť výlučne plynomer s platným overením. Na určenie množstva odobratého plynu tak nie je možné použiť údaj z meradla, na ktorom bola porušená plomba (overovacia/zabezpečovacia značka). Objektívnym a spoľahlivým

podkladom, ktorý zákon o energetike v § 59 ods. 3 predpokladá, t. j. podkladom na základe ktorého by bolo možno presne zistiť odberateľom spotrebované množstvo plynu počas rozhodného obdobia (výšku skutočnej škody), nemôže byť ani údaj o spotrebe na odbernom mieste za predchádzajúce obdobie, keďže toto neznamena automaticky rovnaký odber za obdobie zisťované. Pokiaľ teda nie je možné určiť skutočne odobraté množstvo plynu v rozhodnom období spôsobom, ktorý neodporuje zákonu, a teda nemožno spoľahlivo určiť výšku skutočne spôsobenej škody v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je potrebné túto výšku určiť spôsobom ustanoveným zákonom, a to za použitia na to vypracovaného podzákonného predpisu, ktorý zároveň zohľadňuje existenciu konkrétnych spotrebičov nachádzajúcich sa v nehnuteľnosti, v ktorej k odberu plynu dochádzalo, a ich skutočnú spotrebu.“ 18. V konaní sp. zn. 3Obdo/49/2019 najvyšší súd opäť posudzoval neoprávnený odber plynu fyzickou osobou-podnikateľom. V prijatom uznesení sa stotožnil s vyššie uvedenými judikatórnymi závermi týkajúcimi sa zodpovednosti za škodu aj určenia výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. 19. Krajský súd v Trnave v uznesení sp. zn. 26Co/102/2019 pri určení zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu vychádzal zo záverov rozhodnutia najvyššieho súdu uvedených v rozhodnutí sp. zn. 3Obdo/51/2017 a pri ustálení výšky vzniknutej škody zo záverov najvyššieho súdu uvedených v rozhodnutí R 45/2019. Z týchto rozhodnutí najvyššieho súdu vychádzal Krajský súd v Trnave aj v obchodnoprávnom spore vedenom pod sp. zn. 31Cob/36/2018. 20. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 114/2020 uviedol, že aj pri náhrade škody vyvolanej neoprávneným odberom plynu platí, že sa nahrádza v prvom rade skutočná škoda a škoda určená prepočtom podľa osobitného predpisu (vyhlášky č. 449/2012 Z. z.) sa použije len v prípade, ak nemožno vyčísliť vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov (§ 82 ods. 3 zákona o energetike), čo musí všeobecný súd náležite preskúmať a odôvodniť. Ak ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Ak možno skutkovo ustáliť množstvo odobratého plynu, nie je na mieste aplikovať § 82 ods. 3 a 4 zákona o energetike o náhradnom spôsobe určenia výšky škody (či už podľa vyhlášky alebo podľa typového diagramu dodávky), ktorých aplikácia prichádza do úvahy iba v prípade nemožnosti vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Ústavný súd zdôraznil, že: „Z logiky veci potom vyplýva, že aj náhradný spôsob určenia výšky škody sa má čo najviac blížiť k náhrade len skutočne vzniknutej škody. Preto aj v prípadoch určovania výšky škody podľa vyhlášky treba preukázať rozhodujúce okolnosti, z ktorých bude vyplývať predpokladaná škoda. Podľa uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 137/2018 zo 14. februára 2018 „uplatnenie občianskoprávneho inštitútu náhrady škody je založené na náhrade skutočnej škody, keďže náhrada škody plní kompenzačnú, a nie sankčnú funkciu“. Ak by sa nahrádzala fiktívna škoda vypočítaná podľa vzorca bez ohľadu na skutkové okolnosti, došlo by k vychýleniu zo spravodlivej rovnováhy medzi legitímnym záujmom PDS na náhrade skutočnej škody a ochrane distribučnej siete a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa, ktorý by sa tak stal už zásahom neprímeraným. Pri posudzovaní tejto spravodlivej rovnováhy je nutné vychádzať z toho, že občianskoprávny inštitút náhrady škody plní funkciu kompenzačnú a preventívnu a výška škody nemôže byť akousi nadkompenzáciou poškodeného, či dokonca sankciou neoprávneného odberateľa za neoprávnený odber (podobne nález Ústavného súdu Českej republiky č. k. I. ÚS 668/15 z 11. augusta 2015 a č. k. Pl. ÚS 29/13 z 1. apríla 2014). V rámci občianskoprávnej zodpovednosti je nutné hradiť skutočnú škodu, teda ujmu na majetku poškodeného, a túto preto treba zisťovať. Na základe fiktívneho výpočtu dochádza k zisteniu teoretického maximálneho množstva odobratého plynu, teda vychádza sa z maximálnych možných hodnôt odberu a jeho nepretržitého trvania, čo pre odberateľa nie je vôbec priaznivé. .... vypočítaná výška škody nemá byť neúmerná skutočnosti. K jej stanoveniu by mali všeobecné súdy pristupovať na základe spravodlivého uváženia a vždy prihliadať na okolnosti prípadu. K určeniu čo najobjektívnejšej skutočnej škody môžu slúžiť napríklad údaje o histórii predchádzajúcej spotreby na danom mieste, znalecké posudky, poznatky z prípadného trestného konania alebo informácie o spotrebičoch na odbernom mieste. Zároveň od vypočítanej výšky škody je nutné odpočítať prípadné platby (napr. vo forme záloh), ktoré uhradil odberateľ v období neoprávneného odberu. ....Bez dopĺňujúceho zisťovania skutočne spôsobenej škody by bol odberateľ neprímerane zaťažovaný, čo by bolo v rozpore s jeho právom na ochranu majetku.“ Vyčíslenie výšky škody podľa vyhlášky vyžaduje podľa ústavného súdu „najskôr preukázanie toho, že škoda vôbec vznikla. Z § 82 ods. 2 zákona o energetike vyplýva, že odberateľovi vznikne povinnosť uhradiť PDS skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Právna teória a súdna prax za skutočnú škodu (damnum emergens) považuje majetkovú ujmu vyjadriteľnú v

peniazoch, ktorá spočíva v zmenšení existujúceho majetku poškodeného v dobe, keď došlo k škodnej udalosti. ....Ani princíp objektívnej zodpovednosti neznamená, že podmienkou vzniku zodpovednosti za škodu nie je existencia samotnej škody, ale iba to, že na rozdiel od zodpovednosti subjektívnej podmienkou vzniku zodpovednosti nie je zavinenie škodcu či už vo forme úmyslu, alebo neobstaranosti. Ústavný súd zastáva názor, že citované ustanovenia zákona nezbavujú PDS povinnosti preukázať, že mu vznikla skutočná škoda. Samotný vznik škody nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky, keď odsek 3 citovaného ustanovenia je možné aplikovať iba v prípade nemožnosti vyčíslit skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Predtým, ako k takémuto výpočtu dôjde, je však nevyhnutné mať vznik skutočnej škody preukázaný. ....Ústavný súd podotýka, že len samotný neoprávnený zásah do zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii ešte nemusí automaticky znamenať, že meradlo je nefunkčné a jeho meranie je bez ďalšieho irelevantné..... PDS musí v konaní preukázať nielen to, že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ale aj to, že v príčinnej súvislosti s tým došlo k škode. Znamená to teda, že PDS musí v konaní tvrdiť a preukazovať, že došlo k nesprávne zaznamenávaniu odberu plynu a že takýmto spôsobom meraný (alebo nameraný) odber plynu bol vykonaný odberateľom, čím vznikla PDS škoda. Okrem zásahu do značky montážnika by tak bolo patričné zisťovať, či meradlo skutočne vykazuje odchýlku oproti norme, či je pozmenené, doplnené prostriedkami na ovplyvňovanie meradla alebo inak obidené. Bez týchto doplňujúcich zisťovaní všeobecný súd nemôže dospieť automaticky k záveru, že nie je možné ustáliť výšku škody na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, ktorými by mohlo byť aj meranie vykázané určeným meradlom. ....len samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii ešte neznamená aj nemožnosť vyčíslenia skutočne vzniknutej škody, pričom aj určovanie výšky škody podľa vyhlášky postupom podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike pre zachovanie proporcionality zásahu do práva odberateľa vyžaduje zohľadnenie skutočností, na základe ktorých sa zobjektívni fiktívne vypočítaná výška škody (najmä historickým odberom na odbernom mieste a informáciami o spotrebičoch na odbernom mieste), k čomu môžu všeobecné súdy zohľadniť práve svoje moderačné právo, a ďalej sa odberateľ môže brániť aj prípadným preukazovaním spoluzavinenia zo strany PDS (najmä zanedbaním jeho prevenčných povinností aj podľa všeobecnej úpravy § 415 a § 417 Občianskeho zákonníka, ktoré mu účinne umožňuje plniť jeho oprávnenie vyplývajúce z § 82 ods. 5 zákona o energetike).....“ 21. Vo vzťahu k dovolacím otázkam uvedeným v bode 15. tohto rozsudku dovolací súd v prvom rade poukazuje na to, že súdy nižších inštancií na skutkový stav zistený z vykonaných dôkazov aplikovali správne ustanovenie zákona o energetike, a to § 82 ods. 1 písm. d), keď posudzovali otázku zodpovednosti za škodu, liberáciu aj výšku škody spôsobenej odberom meraným určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Inak povedané, súdy sa nezaoberali otázkou odberu plynu bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu, čo je skutková podstata náhrady škody podľa § 82 ods. 1 písm. c) zákona o energetike. Rovnako z obsahu rozsudkov súdov nižších inštancií nevyplýva, že nesprávne právne posúdili zodpovednosť žalovanej za spôsobenú škodu ako zodpovednosť neobjektívnu. Okresný súd však posudzoval aj súlad správania žalobcu s dobrými mravmi a aj to, či neoprávneným odberom plynu žalobcovi vznikla skutočná škoda a dospel k záveru, že sú tu predpoklady pre liberáciu z objektívnej zodpovednosti. Odvolací súd už vo svojom skoršom (zrušujúcom) rozhodnutí poukázal na to, že skutková podstata neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike je z pohľadu druhu zodpovednosti objektívnou zodpovednosťou, čo znamená, že nie je potrebné zaoberať sa otázkou, kto meradlo na odber plynu poškodil. Odvolací súd však poukázal na existujúcu možnosť liberácie, ktorá môže nastať len v prípade, ak odberateľ preukáže, že poškodenie meradla spôsobila tretia osoba alebo ak k poškodeniu došlo mimo sféry zodpovednosti odberateľa. Následne odvolací súd (v bode 20. rozhodnutia) uviedol, že: „Objektívna zodpovednosť žalovaného vo vzťahu k neoprávnenému odberu plynu pri poškodení meradla sa však už neprenáša do roviny nároku na náhradu skutočnej škody, ktorej vznik musí byť žalobcom vždy preukázaný. Túto škodu nemožno bez ďalšieho nahradit škodou určenou v zmysle citovanej vyhlášky, ktorej ustanovenia sa použijú len v prípade, ak nemožno skutočne vzniknutú škodu vyčíslit na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, čo v danom prípade bolo možné zistením, či meradlo bolo skutočne funkčné. Žalobca pri tom v konaní netvrdil, že by žalovaná za odobratý zemný plyn riadne neplatila aj v období zisteného neoprávneného odberu. Všetky tieto okolnosti potom spochybňujú skutočnosť, že žalobca preukázal, že mu neoprávneným odberom zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej škode vznikla škoda, čo v konečnom dôsledku znamená, že by nebol splnený jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Nepostačuje len na základe preukázania porušenia zabezpečovacieho zariadenia meradla formálne vykonať fiktívny odpočet v zmysle citovanej vyhlášky.“ Odvolací súd

teda zdôraznil, že je potrebné rozlišovať inštitút objektívnej zodpovednosti za vznik škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike od posudzovania predpokladov nároku na náhradu (skutočnej) škody. 22. Pri skúmaní, či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je nevyhnutné zdôrazniť zásadnú vec. Rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/51/2017, 5Obdo/32/2018, 3Obdo/49/2019 aj rozhodnutie Krajského súdu v Trnave 31Cob/36/2018 riešili problematiku neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike medzi dvoma podnikateľskými subjektami, teda obchodnoprávny spor. Neriešili spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom (rovnako ani Krajský súd v Trnave v konaní sp. zn. 26Co/102/2019) tak, ako ho riešili sudy v prejednávanej spore. Už len z tohto dôvodu nemožno hovoriť o odklone súdov nižších inštancií od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Rovnako sa sudy v rozhodnutiach, na ktoré odkazuje dovolateľ, nevenovali otázke liberácie odberateľa plynu. Pokiaľ ide o ustálenie výšky škody, najvyšší súd v rozhodnutí R 45/2019 (5Obdo/32/2018) zdôraznil povinnosť nahradíť skutočnú škodu (pozostávajúcu z hodnoty neoprávneného odobratého množstva zemného plynu, z nákladov na opravu poškodenej plomby a súvisiacich nákladov aj z nákladov, ktoré žalobca musí v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo) a len ak to nie je možné, škodu určenú výpočtom podľa vyhlášky na tento účel vydanéj. Sudy nižších inštancií v prejednávanej spore vo vzťahu k ustáleniu výšky požadovanej náhrady škody dospeli k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno majúce za nepostačujúce formálne vykonanie fiktívneho odpočtu v zmysle vyhlášky, ktorej „ustanovenia sa použijú len v prípade, ak skutočne vzniknutú škodu nemožno vyčíslíť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, čo v danom prípade bolo možné zistením, či meradlo bolo skutočne funkčné.“ Sudy prihliadali aj na to, že žalobca netvrdil, že by žalovaná za odobratý zemný plyn riadne neplatila aj v období zisteného neoprávneného odberu. Odvolací súd sa (odhliadnuc od spotrebiteľského charakteru konania) ani v tomto smere neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Správnosť jeho úvah o potrebe ustálenia skutočnej, nielen všeobecne záväzným právnym predpisom prezumovanej výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, a teda aj ich ústavnú udržateľnosť, medzičasom potvrdil ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 114/2020 (v podrobnostiach viď bod 20. tohto rozsudku dovolacieho súdu).(")...

14.1. Podľa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/17/2024 z 15. apríla 2025 ... („)51. Podstata dovolacej argumentácie žalobkyne spočívala v tvrdení o neaplikovateľnosti vyššie prezentovaných záverov plynúcich najmä z citovaného nálezu ústavného súdu z dôvodu, že predmetom konania v tam posudzovanej veci bol spor z neoprávneného odberu plynu medzi prevádzkovateľom distribučnej sústavy a odberateľom v postavení spotrebiteľa. Nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 114/2020 považovala za exces v rozhodovacej praxi ústavného súdu, poukazujúc na odlišnú rozhodovaciu prax vyjadrenú v uzneseniach ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 207/2021, sp. zn. II. ÚS 319/2021 či sp. zn. I. ÚS 457/2021. XX. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska doktríny je právne záväzný právny názor prezentovaný práve v náleze, nie v uznesení, pričom nález sp. zn. III. ÚS 114/2020 predstavuje jediný dovolaciemu súdu známy nález ústavného súdu týkajúci sa problematiky neoprávneného odberu plynu v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, keď len samotný záver ústavného súdu o odmietnutí ústavnej sťažnosti (uznesením) nemusí sám o sebe znamenať „potvrdenie“ správnosti právnych záverov ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia.“)...

15. Povinnosť strán tvrdiť potrebné skutočnosti v sporovom konaní sa nazýva povinnosť tvrdenia a vzťahuje sa vždy na konkrétnu skutočnosť uvádzanú stranami. V prípade, že ju strana splnila, platí, že uniesla bremeno tvrdenia. Existencia tvrdenej skutočnosti však podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti strany označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Nedodržanie povinnosti tvrdenia alebo dôkaznej povinnosti nie je procesne sankcionované, zväčša sa však prejaví v rozhodnutí vo veci, vo forme neúspechu strany v spore.

15.1. Odvolací súd konštatuje, že pri hodnotení dôkazov Civilný sporový poriadok vychádza zo zásady ich voľného hodnotenia, ktorá vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotiacia úvaha súdu musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a musí byť preskúmateľná v inštančnom postupe. V priebehu dokazovania súd po vytriezení nepodstatných a nezákonných dôkazov ďalej hodnotí len dôkazy zostávajúce, teda dôkazy dôležité a právne relevantné, ktoré treba posúdiť z hľadiska ich pravdivosti. Posudzovanie pravdivosti konkrétneho dôkazu predpokladá, že sudca takýto dôkaz posudzuje najskôr izolovane z hľadiska vierohodnosti toho, kto ho podáva, a či získané informácie sú svojim obsahom pravdepodobné alebo

nie. Následne súd pristúpi k posudzovaniu jednotlivých dôkazov v ich vzájomných súvislostiach tak, aby informácie vyplývajúce z dôkazov, ktoré považuje za pravdivé, tvorili ucelenú a logicky usporiadanú reťaz.

15.2. V posudzovanej veci súd prvej inštancie postupoval v súlade s Čl. 15 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého „Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu.“ Podstatou tzv. materiálneho vedenia sporu je, že súd starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo (§ 191 ods. 1 CSP).

16. Súd prvej inštancie hodnotil všetky vykonané dôkazy (listinné dôkazy, výsluch strán, svedkov) podľa svojej voľnej úvahy, ktoré limity boli ústavnoprávne, pričom zákonnú silu pripísal jednotlivým dôkazom súd prvej inštancie podľa pravidiel rozumnej a presvedčivej aplikácie princípu voľného hodnotenia dôkazov.

16.1. V tomto prípade odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie, z neho získané dôkazy vyhodnotil podľa zákonných kritérií (§ 191 ods. 1 CSP) a na základe toho ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodnutí vychádzal. Odvolací súd v hodnotení dôkazov zo strany prvoinštančného súdu nezistil žiadny rozpor s princípmi formálnej logiky a so zákonnými procesnými pravidlami a preto nepovažoval za potrebné ním prevedené dokazovanie opakovať, alebo doplniť.

17. Odvolací súd (zhodne s názorom súdu prvej inštancie) konštatuje, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne nároku na zaplatenie náhrady škody za neoprávnený odber plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k poškodeniu plynomeru došlo dňa 1. augusta 2022 náhodnou udalosťou, a to pádom omietky a pádom žalovaného na plynomer pri opravě rodinného domu z rebrika (liberačný dôvod).

17.1. Táto skutočnosť vyplýva z výsluchu žalovaného i svedka C. D. (náhodného okoloidúceho), ktorý videl pád žalovaného na plynomer. Zároveň z fotografií rodinného domu vyplýva i to, že na rodinnom dome žalovaného v C. XX sa vykonávali rekonštrukčné práce v súvislosti s odstraňovaním omietky (viď č. I. 20 spisu). Pád omietky na plynomer vyplýva i zo Zápisu žalobcu z 15. augusta 2022 (č. I. 19 spisu) a taktiež i z Čestného prehlásenia svedka C. D. z 21. októbra 2024 (č. I. 172 spisu).

17.2. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že k poškodeniu plynomeru (k odtrhnutiu číselníka a k poškodeniu prevádzkovej značky) došlo iným spôsobom, než pádom omietky a žalovaného na plynomer, čo podľa žalobcu vyplynulo z mechanizmu poškodenia plynomeru s tým, že zo strany žalovaného sa jednalo o účelové konanie, odvolací súd zdôrazňuje, že existencia tvrdenej skutočnosti podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti strany označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Keďže žalobca iný spôsob vzniku škody na plynomeri, t. j. páčenie (viď zápis z 15. augusta 2022; č. I. 19 spisu) nepreukázal (napr. znaleckým dokazovaním, odborným vyjadrením), preto jeho tvrdenia zostali len v rovine tvrdení.

17.3. Ak žalobca namietal, že svedok C. D. nevidel pád omietky na plynomer, odvolací súd poukazuje na to, že z jeho výpovede vyplynulo, že k tejto otázke sa nevedel na pojednávaní vyjadriť, čo ale nevylučuje, že pri páde žalovaného došlo i k pádu omietky z rodinného domu tak, ako to žalovaný tvrdí konzistentne od vzniku náhodnej udalosti.

17.4. Pokiaľ žalobca namietal, že žalovaný porušil preventívnu povinnosť (neminem laedere), odvolací súd konštatuje, že išlo o všeobecný argument žalobcu, keďže nezrejmil ani nepreukázal, akým konkrétnym spôsobom žalovaný mohol predísť náhodnej udalosti.

18. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie pri dôkaze výpoveďou svedka C. D. (viď Zápisnica o pojednávaní z 1. apríla 2025; č. I. 279 spisu) vyhodnotil vierohodnosť výpovede svedka s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k stranám a k posudzovanej veci, s prihliadnutím na jeho rozumovú a duševnú vyspelosť, na okolnosti, ktoré doprevádzali jeho vnímanie skutočností, o ktorej vypovedal, vzhľadom na spôsob reprodukcie týchto skutočností a na správanie pri výpovedi (presvedčivosť, istota, plynulosť výpovede, ochota odpovedať na otázky a podobne) a na poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov (do akej miery je dôkaz výpoveďou svedka súladný s inými dôkazmi, či im odporuje, prípadne či sa vzájomne dopĺňajú).

18.1. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že výpoveď svedka C. D. bola presvedčivá a dôveryhodná. Skutočnosť, že svedok C. D. si nespomenul na konkrétny deň, keď došlo k poškodeniu plynomeru, ešte ale neznamená, že svedok je nedôveryhodným.

19. Súd prvej inštancie v súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (viď uznesenie najvyššieho súdu z 23. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/61/2021, nález ústavného z 9. marca 2021 sp. zn.

III.ÚS 114/2020) porovnal spotrebu plynu u žalovaného za obdobie od 12. januára 2022 do 15. augusta 2022 (za 8 mesiacov), kedy stav počítadla bol 1012 m³, so spotrebou plynu pred inkriminovaným obdobím, t. j. od 9. decembra 2020 do 2. augusta 2021 (za cca 8 mesiacov), kedy spotreba plynu bola 1219 m³ a spotrebu plynu po inkriminovanom období od 29. augusta 2022 do 11. augusta 2023 (za 12 mesiacov) - spotreba plynu bola 1760 m³ a za obdobie od 12. augusta 2023 do 8. augusta 2024 (cca 12 mesiacov) - spotreba plynu bola 1634 m³, z čoho súd prvej inštancie vyvodil správny záver, že spotreba plynu u žalovaného bola približne rovnaká a ak aj bola poškodená overovacia značka meradla (z dôvodu náhodnej udalosti), tak meradlo plynomeru meralo spotrebu správne, čím žalobcovi žiadna škoda nevznikla. Zároveň súd prvej inštancie poukázal i na správanie žalovaného pred poškodením plynomeru, ktorý uhrádzal zálohové faktúry riadne a včas.

20. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu ohľadne ponúknutia úplatku jeho bývalému zamestnancovi (svedkovi E. C.), odvolací súd uvádza, že s touto námietkou sa vysporiadal súd prvej inštancie, keď uviedol, že z výpovede samotného svedka (č. I. 272 spisu) táto skutočnosť nevyplývala, keďže svedok si len „letmo spomínal“, že žalovaný sa mu snažil vnútiť nejakú úplatu v podobe nejakého alkoholického nápoja, pričom svedok E. C. sa bližšie ani nevyjadril k uvedenému incidentu.

21. Odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci súd prvej inštancie postupoval v zmysle nálezu ústavného súdu z 9. marca 2021 sp. zn. III.ÚS 114/2020, z ktorého vyplýva: „53. Aby vôbec došlo k vzniku objektívnej zodpovednosti, treba naplniť tri základné predpoklady: musí dôjsť k existencii neoprávneného odberu plynu, musí vzniknúť škoda na strane PDS a musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody. Preukazovanie týchto skutočností zaťažuje PDS, pričom zároveň musí mať odberateľ možnosť tieto skutočnosti vyvracať (najmä preukazovať, že k neoprávnenému odberu nedošlo), resp. preukazovať alebo podieľať sa na zisťovaní toho, k akej skutočnej škode došlo. Podľa názoru ústavného súdu nemožno len mechanicky aplikovať zákon, a preto treba zistenie neoprávneného odberu podrobiť povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti strán a záver o tom, že došlo k poškodeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii podložiť presvedčivými dôkazmi.“

22. Možno teda jednoznačne konštatovať, že v tomto spore žalobca neunesol dôkazné bremeno, čo nevyhnutne viedlo k tomu, že prvoinštančný súd nemal inú možnosť, ako jeho žalobu zamietnuť.

23. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP) vrátane závislého výroku o trovách konania (II. výrok), pretože súd prvej inštancie náležite aplikoval zásadu úspechu v spore podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

24. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.“

24.1. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z § 255 ods. 1 CSP.

24.2. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24.3. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100%. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie (III. výrok) zostal nedotknutý.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Podľa ustanovenia § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

Odvolací súd poučuje strany v zmysle ustanovenia § 160 CSP o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou a o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o predbežné poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytnutí právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení ďalších zákonov.